

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce
AUTORSKÁ KNIHA
Knihařská příručka

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Ilustrace a grafika
Specializace Kniha a tvarování papíru

Bakalářská práce
AUTORSKÁ KNIHA
Knihařská příručka

Vedoucí práce: MgA. Mgr. Petra Soukupová
Katedra výtvarného umění

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Kristýna JAROLÍMKOVÁ**
Osobní číslo: **D18B0158P**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Ilustrace a grafika, specializace Kniha a tvarování papíru**
Téma práce: **AUTORSKÁ KNIHA NA TÉMA KNIHAŘSKÁ PŘÍRUČKA**
Zadávající katedra: **Katedra výtvarného umění**

Zásady pro vypracování

Tvůrčí záměr díla je zhotovit příručku či učebnici pro lajky i pokročilé knihaře, kde budou popsány různé vazby knih.

Cílem je v několika jednoduchých krocích čtenáři vysvětlit popis pracovního postupu, tak aby byl schopen podle něj sám vytvořit knižní vazbu.

Způsob jímž budou ilustrace realizovány je kombinace technik (hlavně materiálový tisk).

Předpokládaný charakter výstupu je kniha v minimálním formátu 12x15 cm s minimálně 10 ilustracemi a s minimálním počtem 24 stran ve 3 exemplářích.

Rozsah průvodní zpravy – min. 8 normostran textu a 10 normostran obrazových příloh.

Rozsah teoretické části: **min. 8 normostran textu**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování BP**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

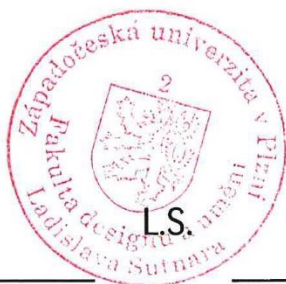
Tobolka, Zdeněk. Kniha: Její vznik, Vývoj a rozbor. Praha: Orbis, 1949
Kocman, Jiří H. Médium papír. Vyd. 2. Brno: Vutium, 2004. ISBN 80-214-2626-8.
Khel, Richard. Na papír napsáno a natištěno.
Korda, Josef. Papírenská encyklopedie. 1. vyd. Praha: Státní nakladatelství technické literatury, 1991. ISBN 80-03-00647-3
Khel, Richard. Poselství papíru. Praha: Karolinum, 1999. ISBN 80-7184-684-8

Vedoucí bakalářské práce: **MgA. Mgr. Petra Soukupová**
Katedra výtvarného umění

Oponent bakalářské práce: **MgA. Mgr. Jan Kocman**
Katedra výtvarného umění

Datum zadání bakalářské práce: **31. října 2020**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2021**

Doc. akademický malíř Josef Mištera
děkan

Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D.
vedoucí katedry

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2021

.....

Kristýna Jarolímková

OBSAH

Anotace.....	6
Historie knižní vazby.....	7
1. Úvod.....	8
1.1 Volba bakalářské práce.....	8
1.2 Studium v souvislosti bakalářské práce.....	8
1.3 Klauzurní práce.....	9
2. Komplex knihy.....	10
2.1 Popis řešeného problému a zdůvodnění výběru.....	10
2.2 Cíl práce a očekávané výsledky.....	10
2.3 Kroky praktického řešení.....	11
3. Ilustrace.....	12
4. Typografie.....	14
5. Sazba.....	15
6. Programy.....	16
6.1 Indesign.....	16
6.2 Photoshop.....	16
7. Výsledný produkt.....	17
Odkazy a literatura.....	18
Obrázková příloha.....	19

ANOTACE:

Tato bakalářská práce se zabývá tvorbou učebnice s názvem Knihařské taháky. Konkrétně vytvoření jednoduché knihy popisující základní knižní vazby. Řešeným problémem je polopaticky vysvětlit pracovní postup knižních vazeb. Pro vytvoření této práce jsem nejvíce čerpala z materiálů diplomové práce studentky ZČU Kamily Novákové, která toto téma už také zpracovávala. Kroky pro řešený problém jsou návrh designu, vytvoření ilustrací v jednotném stylu, grafické zpracování, a odevzdání makety. Pro řešení tohoto problému využívám Photoshop, InDesign a Word. Výstupem jsou ilustrace v odstínech šedi a přesná maketa knihy s názvem Knihařské taháky. Projekt byl vypracován jako nezbytná součást povinné bakalářské zkoušky na fakultě designu a umění Ladislava Sutnara.

ANNOTATION:

This bachelor's thesis deals with the creation of a textbook called Bookbinding Pulls. Specifically, the creation of a simple book describing the basic bookbindings. The solved problem is to semipathetically explain the workflow of bookbindings. To create this work, I drew the most from the materials of the diploma thesis of UWB student Kamila Nováková, who has already worked on this topic. The steps for the problem to be solved are design proposal, creation of illustrations in a uniform style, graphic processing, and submission of a mock-up. I use Photoshop, InDesign and Word to solve this problem. The output is illustrations in shades of gray and a model of a book called Bookbinding Dragons. The project was developed as a necessary part of the compulsory bachelor's exam

HISTORIE KNIŽNÍ VAZBY

Ruční přepisování a zaznamenávání dlouhých textů si vyžádalo vznik knihy a s ní i knižní vazby. Materiál, na který se psalo, nebyl moc trvanlivý, a tak dochované materiály indických a čínských knih pocházejí z daleko pozdější doby. V Indii psali na palmové listy, které se provázkem svazovaly k sobě, v Číně zas na úzká a tenká prkénka, která se spojovala jako leporelo a skládala jako vějíř. Ve starověkém Egyptě se psalo na pásy z papyru, které se navinuly na dřevěnou tyčku a při čtení odvíjely z jedné ruky do druhé. Evropská antická kultura uchovávala texty na svitcích papyru, popsaných jen z jedné strany. Tento styl svitků se dnes používá v židovské bohoslužbě.

V době římské se začal používat kodex, původně to byl svazek tenkých prkének, svázaných provázky. V Egyptě se zachovalo několik papyrových rukopisů, popsané po obou stranách, a to právě do kodexu. Pro knihy do kostela či kláštera se od 4. století začal používat drahý, ale kvalitnější materiál a to pergamen (jemná zvířecí kůže). Listy pergamenu, tvořily složky, které se pak ve hřbetu sešily. Vzniklý blok měl daleko větší rozsah, díky dřevěným deskám vazby byl odolný a dobře se v něm hledalo. Kniha se dala otevřít a položit na stůl, takže čtenář měl obě ruce volné. Knižní blok chránily dřevěné desky potažené jemnou kůží, a protože pergamen ve vlhku bobtná, byly na vnější straně opatřeny kovovými sponami. Desky se zdobily vytlačovanými ornamenty a u bohoslužebných knih i kovovými ozdobami, drahými kameny a podobně.

Podstatný pokrok učinila Čína objevem papíru, který se rychle rozšířil v arabských zemích od 7. století a ve vrcholném středověku se dostal i do Evropy. Byl daleko tenčí a lehčí, dal se vyrábět v téměř libovolné velikosti a zejména byl podstatně levnější. S objevem knihtisku v polovině 15. století množství knih prudce vzrostlo a snížila se jejich cena, takže se staly běžnou součástí vzdělanějších městských domácností.

1. ÚVOD

1.1 VOLBA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Toto téma je mi velmi blízké. V podstatě už v prvním ročníku jsem se k tomuto tématu nakláněla a věděla jsem, že budu chtít dát dohromady jednoduchou knihu o knižní vazbě.

Přesvědčila mě o tom má krátká paměť. Vše, co jsme se ve škole naučila a procvičovala mě velmi bavilo, ačkoli pak jsem si od toho dala krátkou pauzu a já po dvou týdnech nevěděla jaký přesný postup jsem použila. Vedla jsem si proto spoustu poznámek a skic v několika sešitech. Které jsem dala dohromady a vznikla z toho tato bakalářská práce.

Vybrala jsem to nejpodstatnější z knižních vazeb. Jsou to základy, které by měl znát každý, kdo se tímto tématem chce zabývat. Z toho všeho vznikla kniha, která bude přínosná jak pro mne, tak i pro studenty knižní vazby, ilustrace i grafiky.

(Obrázek č. 1)

1.2 STUDIUM V SOUVISLOSTI BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Studium na FDU mi dalo mnoho znalostí a zkušeností. V ateliéru to bylo především pod vedením MgA. Mgr. Petry Soukupové, které dlužím poděkování za tolik praktických rad a vědomostí, které nám během bakalářského studia poskytla. Musím říct, že po celou dobu byl v ateliéru Kniha a tvarování papíru použit přátelský přístup a dobrá komunikace. O to více se nám dařilo v naší práci a opakovaně jsme se do ateliéru těšili.

Zdaleka nemohu říct, že umím a znám všechno. Ale snažím se stále experimentovat, používat nové materiály a kombinovat vazby. Člověk se učí celý život a přichází k novým myšlenkám. Zároveň si myslím, že i toto řemeslo se stále posouvá, používají se nové techniky a materiály. Od počátku knižní vazby se toho hodně změnilo a stále se vyvíjí. O to víc mě toto řemeslo baví. My jsme se snažili používat papír jako základní materiál různými způsoby. Se samotným papírem se člověk hodně naučí. Je to materiál, který má tisíce podob. Až tehdy, kdy se naučíme, co papír je, jak se chová se teprve můžeme pustit do složitějších knižních vazeb.

1.3 KLAUZURNÍ PRÁCE

V několika posledních klauzurních prací jsme pracovali právě pouze se základním materiálem. A tím je papír. V 1. ročníku letního semestru jsem použila papírové matrice, z kterých vznikli pop-up ilustrace ke knize *Sedmero krkavců* od Boženy Němcové. Papír větší gramáže jsem vrstvila, následně přetřela naředěným lepidlem abych matrice zpevnila a vydrželi mi delší dobu, poté jsem je natřela tiskařskou barvou a pomocí lisu každou ilustraci jednotlivě tiskla v několika variantách. Vznikli soutisky matric v kombinaci 4 barev (modrá, olivová, žlutá a bílá).

(Obrázek č. 2)

Ve 2. ročníku zimního semestru jsem z papíru a knihařského materiálu jako je plátno, gáza nebo nit tvořila matrice na papírový reliéf. Vzniklé reliéfní ilustrace na čistém bílém papíru jsem vkládala do zpěvníku s písněmi od Tomáše Kluse, konkrétně k albu *Spolu*. Knihu jsem sama typograficky upravila. Ilustrace byli abstraktní. Byly tím do čeho jsem se zrovna vcítla při poslouchání konkrétní písně. Musím říct, že z toho vznikla opravdu jemná práce. Která byla podtrhnuta jednoduchým pouzdem z černé lepenky, které tomu dodalo jak funkci ochranou, tak i estetickou.

(Obrázek č. 3)

Třetí prací zabývající se papírem byla loutka či celá divadelní scéna. K této příležitosti jsem si vytvořila pomocí malých kousků papíru, vody a mixéru papírovou drť z které jsem pak tvarovala loutku rybáře. K rybářovi patřila „hračka“ zobrazující rybu, která se mrská na pánvi.

(Obrázek č. 4)

Těmito úkoly jsem se v ateliéru naučila pracovat se základním materiálem, a přistupovat k němu kreativním způsobem. Zjistila jsem, že ke každému úkolu je důležité zvolit správný papír. Pokud tomu tak není, pracuje se hůře a finální výsledek není tak uspokojivý.

Tyto klauzurní úkoly byly pro mne zkušeností a inspirací v bakalářské práci. A to jak v pracovních postupech, které jsem doplnila o vlastní poznatky o papíru tak i v ilustracích které jsem dělala v knihařské stylu.

2. KOMPLEX KNIHY

2.1 POPIS ŘEŠENÉHO PROBLÉMU A ZDŮVODNĚNÍ VÝBĚRU

Tato bakalářská práce se zabývá tvorbou „Knihařských taháků“ za použití programu InDesign a Photoshop. Kniha byla zhotoven za účelem vzdělání, zábavy a rozvoje praktické činnosti v oboru knihy. Tato práce by měla mít přínos hlavně pro studenty uměleckého řemesla a jejich vyučujícím. Dále by měla být přístupná a pochopitelná lidem, kteří se o řemeslo knihařiny zajímají. Kniha má řešit zájem o vzdělání a jednoduchý pracovní postup. Pomocí krátkých komentářů doplněné o ilustrace. Toto téma bakalářské práce jsem si vybrala z důvodů vztahu ke knize, materiálu a vzdělávání. Především mě k tomuto výběru vedlo přispět něčím, co by mohlo být přínosem jak pro mě, tak i pro obor, který jsem studovala po dobu tří let.

2.2 CÍL PRÁCE A OČEKÁVANÉ VÝSLEDKY

Celkové dílo má pomáhat. Je to něco, co by mělo studentům knižní vazby přiblížit jak vazby, nástroje tak i materiál s kterým se během práce setkají. V úvodu knihy proto začínám popisovat a seznamovat čtenářem se samotným papírem. Je to základní materiál, z kterého vznikají konkrétní knihařské díla. Je důležité se o papíře dozvědět všechny důležité informace. Už při výrobě papíru je důležité vědět jakým směrem nám jde vlákno. Jelikož tím se zabýváme celou výrobou knihy. Pokud bychom na tento fakt nemysleli samotná kniha se nám ve finále zkroutí a můžeme začít znovu. Je také dobré vědět kolik druhů papíru vůbec máme k dispozici. Práci můžeme volbou papíru dotáhnout k dokonalosti nebo jí naopak poškodit.

V knize neřeším pouze knižní vazbu, ale snažím se čtenáři představit i to, jak má správně vypadat i po typografické stránce. Jsou tam různé rady a informace čemu se musíme při psaní knihy vyvarovat.

Jak je čtenář dostatečně seznámený s papírem a typografií je přesunut k nástrojům a materiálu týkající se knižní vazby. Každý předmět a materiál je stručně popsán a následně i zobrazený v černobílé ilustraci. Jsou zde popsány nástroje, s kterými lze lehce udělat knižní blok v domácím prostředí, ale i větší stroje jako je například lis nebo řezačka papíru. Ty bychom

našli v knihařské dílně. Je dobré je znát a pokud máme přístup k těmto strojům, ulehčí nám to práci. Zacházení není složité, ale musí se dodržet bezpečnost práce.

Po teoretickém úvodu, když už čtenář zná papír, nástroje a ví, jak má být kniha správně typograficky napsaná se můžeme přesunout k praktické části. Každá kapitola začíná úvodem či obsahem konkrétního tématu. Jako kapitoly jsou myšlené měkké, polotuhé, tuhé a jiné vazby. Podkapitoly jsou vazby V1, V2, V3, V4, V5, V6, V7, V8, V9, koptská, japonská, harmoniková a kroužková. Vazba má stručný obsah. Je tam popsáno, jak vazba vypadá, jaké má využití, jaké má výhody a jaké má nevýhody. Po teoretické části následuje praktická. Popis pracovního postupu doplněný o ilustrace. Ty mají čtenáři co nejvíce pomoci u tvorby knih.

(Obrázek č. 5)

2.3 KROKY PRAKTICKÉHO ŘEŠENÍ

Vytvořila jsem si šablonu v programu InDesign, šablona není na každé stránce stejná. Ve směs je použita u kapitol a podkapitol. Každý pracovní postup je pak graficky řešen jinak. U lehčích vazeb či tam kde se postup podobá vazbě, která byla už vysvětlena, je krok zjednodušen a odkázán na vazbu, kde je to podrobněji vysvětleno.

Zpracování knihařského materiálu za účelem grafického řešení ilustrací. Které mají čtenáře bavit a zároveň mají být řešené co nejzřetelněji pro čtení informací v pracovních postupech.

Volba zvoleného textu, čerpaného z ověřených zdrojů a odborné literatury. Odpovídající takové složitosti, aby knihu mohl použít i lajk.

Správné zvolení fontu.

Na konci této bakalářské práce by měla vzniknout přesná maketa ve formátu 13 x 20 cm.

3. ILUSTRACE

Úplně na začátku jsem začala přemýšlet jakým způsobem budu tvořit ilustrace. Jako první myšlenkou byla pro mne jednoduchá lineární kresba černým fixem. Byla jsem si jistá, že by mi právě tato technika sedla. Je pravda, že mě to lákalo i z důvodů předchozích klauzurních zkoušek, kdy jsem pracovala „pouze“ s papírem. Vzhledem k mému oboru jsem se kresby vzdala, protože vím, že kresba není mou nejsilnější stránkou, i když k ní mám velmi kladný vztah. (Obrázek č. 6)

Ještě, než jsem se kresby vzdala úplně jsem zkusila tyto ilustrace oskenovat a pracovala jsem s nimi v grafickém programu na počítači. V ilustrátoru jsem z nich vytvořila vektorové obrázky. Po konzultaci s MgA. Mgr. Petrou Soukupovou jsem rychle od nápadu pracovat s vektorem odstoupila. Nebylo to „dost“ na bakalářskou práci.

(Obrázek č. 7)

Další technikou, kterou jsem vyzkoušela jsem se inspirovala z druhého ročníku, právě z papírových matric použitých do pop-up knihy. Některé tyto zkoušky byly čistě z papíru, do některých matric jsem použila knihařský materiál jako je plátno, gáza či obyčejná látka. Volba materiálu byla správná ale technika mi nevyhovovala. Byla časově náročná a finální tisky nebyly podle mých představ. Dále se změnila podmínka a neměla jsem přístup k lisu, a to byl pro mne zásadní moment, kdy jsem od této techniky odstoupila.

(Obrázek č. 8)

Finální ilustrace.

Zkombinovala jsem první a třetí variantu. Dala jsem si dohromady materiály různých struktur, které můžeme využít ke svázání knihy. Gázu, plátno, látku, nit, papír dále například i kapitálek nebo lepenku. Všechny materiály a jejich struktury jsem si přetiskla a oskenovala ve větší ploše. Použila jsem scany tisků a zároveň i původních materiálů. Další práce na mě čekala už jen v počítači. Podkladem pro mne byli původní lineární ilustrace. V programu Photoshop jsem pracovala hlavně s ořezovou maskou. Z podkladových tisků jsem vyřezávala tvary objektů a skládala je jako puzzle. Abych ilustrace sjednotila, dala jsem jim černobílý vzhled.

Ze zvolené techniky jsem měla upřímnou radost. Jedná se totiž o téma, které je doprovázené ilustracemi právě potřebných ke svázání knihy.

Snažila jsem se o to, aby kniha měla v ilustracích dynamiku, někde je proto zobrazený celek někde je naopak detail, který přesahuje formát stránek. Nechtěla jsem, aby se čtenář nudil a dokázal předvídat vzhled následující stránky. Takže i když má knížka v typografii určitý řád s ilustracemi jsem se tomu snažila zabránit. Zároveň musí být všechny ilustrace jednoznačné v tom co představují.

(Obrázek č. 9)

4. TYPOGRAFIE

Zvolená typografie je rodina písem Calibri. Před tímto rozhodnutím jsem zkoušela i patkový font jako je Abhaya Libre nebo Garamond. Ke zvolenému celkovému tématu, a hlavně k ilustracím mi patkový font citově neseseděl. Navzájem se vylučovali, proto jsem začala hledat alternativní variantu. Vybrala jsem si několik bezpatkových fontů, z kterých jsem si vybrala rodinu písem Calibri. Pro někoho to může být obyčejný font, který nahradil Arial ve Wordu. Já měla ovšem zaručeno, že font obsahuje všechnu diakritiku a je graficky dobře zpracovaný.

• Charakteristika

Písmo Calibri je základní bezpatkové písmo charakteristické zaoblenými rohy, které jsou patrné při větší velikosti písma. Stejně jako všechna moderní písma obsahuje znaky z latiny, cyrilice a řecké abecedy. Výhodou je výborná čitelnost i při menší velikosti písma. Nevýhodou je, že malé písmeno l [el] a velké písmeno l [il] jsou prakticky k nerozeznání.

• Tvorba písma

Calibri je součástí nové sady Microsoftu, poprvé se objevilo ve Windows Vista v roce 2007. Naproti starším fontům na něm (tak jako celé „vistové“ kolekci písem ClearFonts, kam patří i například Consolas nebo Cambria) pracoval mezinárodní tým návrhářů, kteří měli zamezit opakování chyb v lokálních jazykových mutacích. Za autora je považován Lucas de Groot.

• Varianty řezu písma

Kniha je jedním z prostředků výtvarného vyjádření a celkový dojem z díla ovlivňuje i její vazba.

Kniha je jedním z prostředků výtvarného vyjádření a celkový dojem z díla ovlivňuje i její vazba.

Kniha je jedním z prostředků výtvarného vyjádření a celkový dojem z díla ovlivňuje i její vazba.

Kniha je jedním z prostředků výtvarného vyjádření a celkový dojem z díla ovlivňuje i její vazba.

Kniha je jedním z prostředků výtvarného vyjádření a celkový dojem z díla ovlivňuje i její vazba.

Kniha je jedním z prostředků výtvarného vyjádření a celkový dojem z díla ovlivňuje i její vazba.

• *Ocenění Calibri získalo v roce 2005 ocenění od mezinárodní organizace Type Directors Club v kategorii Type system.*

5. SAZBA

V celé knize jsem se snažila použít jednoduchou přehlednou sazbu textu. Ale nebylo to jednoduché, protože na většině stránkách je sazba použita jinak. Společné rysy můžeme najít u nadpisů nesoucí aktuální kapitolu. A v podkapitolách úvodní stránky jednotlivých knižních vazeb.

Teoretické texty v úvodech jsem čerpala z odborné literatury. Pracovní postupy jsou doplněné o vlastní texty a poznatky. Každá vazba chce jiný přístup, a tak i já v mé učebnici sázela ilustrace s textem s individuálním přístupem u každé vazby zvlášť.

Sazbu knihy jsem chtěla udělat co „nejpřehlednější“, to znamená nic na sebe nehustit a radši další krok oddálit na následující stránku. Ilustrace jsou dostatečně velké na to, aby čtenář dokázal vyčíst konkrétní informace. Všechny kroky u pracovních postupů jsou očíslované, tak čtenář nemusí přemýšlet nad tím, co dělat první a co poslední.

(Obrázek č. 10)

Knihy je doplněná o tři odlišné papíry, které jsou materiálově jiné. Jedná se o ruční, japonský a předsádkový papír. Tyto papíry mají krátkou definici jejich významu uvnitř dvojlistu sázenou na osu. Čtenář si může osahat strukturu papíru. Jsou to papíry, které se nedají koupit v každém obchodě. Proto je dobré poznat něco nového a zároveň nepatří mezi nejlevější, takže je zapotřebí si dobře promyslet jejich použití.

Chci tímto krokem, dát do knihy něco jiného, seznámit čtenáře s materiálem, který je neobvyklý.

6. PROGRAMY

6.1 INDESIGN

Celý dokument jsem tvořila v Adobe InDesign CC 2015.2. Je to software určený pro tvoření knih, časopisů, brožur atd. Při vložení obrázků ve formátu JPG či PDF jsem si musela dávat pozor na to, abych tyto soubory nepřetáhla do jiné složky či zařízení např. flash-disk. Obrázek ztrácí na kvalitě a musí se znovu nahrát z nové složky, kde se zrovna nachází. Jinak se s programem zachází v celku jednoduše a intuitivně. Z programu jsem knihu uložila v PDF souboru jako jednotlivé stránky. Další krok už byl ve spolupráci s tiskárnou Indigoprint.

6.2 PHOTOSHOP

Vzniklé ilustrace jsem upravovala ve Photoshopu. Je to bitmapový grafický editor pro úpravu bitmapové grafiky např. fotografií. Byl to pro mne nejsnazší způsob, jak vylepšit jas a kontrast u ilustrací. Ilustrace jsou různé vrstvy knihařského materiálu tvořící celek. Poslední úpravou bylo převedení barvy na černobílou. Hotové listy jsem ukládala jako PDF bez pozadí, aby se vkládaly bez ztráty na kvalitě do programu InDesign. A nevznikali při následujícím tisku komplikace při nesouhlasu bílé barvy.

7. VÝSLEDNÝ PRODUKT

Výsledným produktem je kniha na téma Autorská kniha s názvem Knihařské taháky. Je zpracována šitou vazbou s pevnými deskami V8 s rozměry 200 × 130 mm. Desky jsou vytvořeny z lepenky o tloušťce 2 mm, hřbet je z lepenky o tloušťce 1 mm. Hřbet i desky jsou potaženy potištěným papírem Munken pure. Knižní blok je tištěn na papír Munken pure 150 g/m² pomocí digitálního tisku. Knižní blok tvoří 136 stran. Učebnice má 101 ilustrací ke knižní vazbě.

Jako barevný prvek jsem zvolila žlutou záložku, která má celkovou knihu zpestřit.

S vydáním knihy jsem spolupracovala s tiskárnou Indigoprint s.r.o.

–

ODKAZY A LITERATURA

Tobolka, Zdeněk. Kniha: Její vznik, Vývoj a rozbor. Praha: Orbis, 1949

Kocman, Jiří H. Médium papír. Vyd. 2. Brno: Vutium, 2004. ISBN 80-214-2626-8.

Khel, Richard. Na papír napsáno a natištěno.

Korda, Josef. Papírenská encyklopedie. 1. vyd. Praha: Státní nakladatelství technické literatury, 1991. ISBN 80-03-00647-3

Khel, Richard. Poselství papíru. Praha: Karolinum, 1999. ISBN 80-7184-684-8

Albert Kapr, Sto a jedna věta ke knižní úpravě, Přeložil © Antonín Rambousek (Typografa, 1978/1–3). Připravilo studio Lacerta, 1999

Polygrafické taháky dostupné z: <https://www.polygraficketahaky.cz/>
dne: 20.11.2021

Grafie, Knižní vazby (5.díl) - Tuhé vazby dostupné z: <https://www.grafie.cz/ngp/ngp-na-facebooku/knizni-vazby-5dil-tuhe-knizni-vazby/>
dne: 25.11.2021

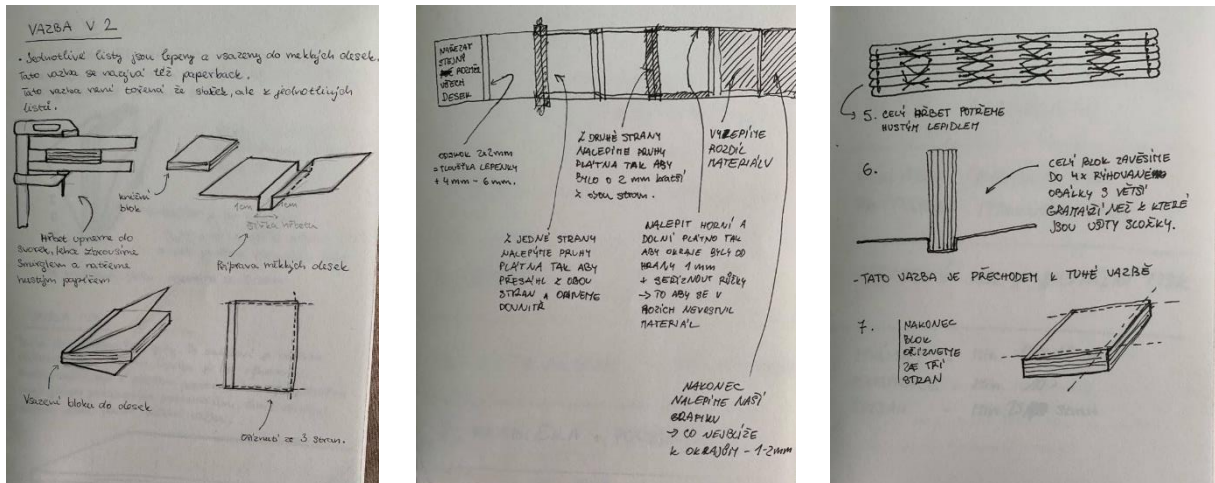
Litera design, Druhy tiskových vazeb a jejich využití dostupné z:
<https://www.literadesign.cz/reklama/druhy-tiskovych-vazeb--a-jejich-vyuziti/>
dne: 9.12.2021

Knižní vazba – workshop, Stará média dne: 14.12.2021 dostupné z:
<https://www.ped.muni.cz/kvv/media-vv/index.php/knizni--vazba/>
dne: 2.1.2022

<http://en.wikipedia.org/wiki/Calibri>
dne: 2.3.2021

<http://respekt.ihned.cz/c1-53718730-pismo-s-charakterem>
dne:2.3.2021

Obrázek č. 1

Obrázek č. 2

Obrázek č.3

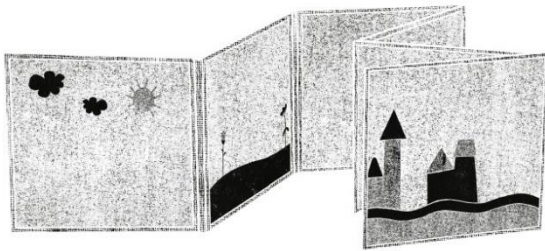

Obrázek č. 4

Obrázek č.5

Leporelo V6

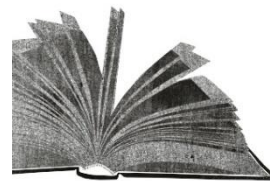
Leporelo je harmonikově skládaná kniha s minimem textu a nízkým počtem stran. Každá ilustrace, případně fotografie, se většinou nachází na samostatné stránce. Jednotlivé strany jsou narázajem sklepeny či sešity na boční okraj, takže celou knihu lze složit do balíčku nebo rozložit do dlouhého pruhu.

64

Jako leporela bývají nejčastěji vytvářeny knihy pro děti, ale stejným způsobem jsou uspořádány i některé prospekty, turistické průvodce, návody apod.

Využití: dětské knihy
Výhody: vysoká odolnost
Nevýhody: technologicky náročnější

65

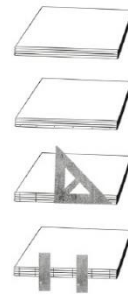

1. Seřadíme si jednotlivé listy papíru podle číselního označení, které následně přiložíme na páli. K ryhování použijeme knihařskou kost nebo bigovačku.

2. Vytvoření složek - vložíme do sebe minimálně 4 dvojlisty (tj. stránek ve složení) pokud tvoříme knihu, vždy si musíme dát pozor aby listy byly dělkově a širocejší - a orientací, a pak můžeme dělit počet dvojitějším, jaký chceme mít dvojitě ve složce.

72

3. Složky skládáme na dvě strany. Na hlavu a na hřbet.

4. Vyznačíme si na jedné složce 6 děr. Krajní minimálně 1,5 cm z vnější strany.

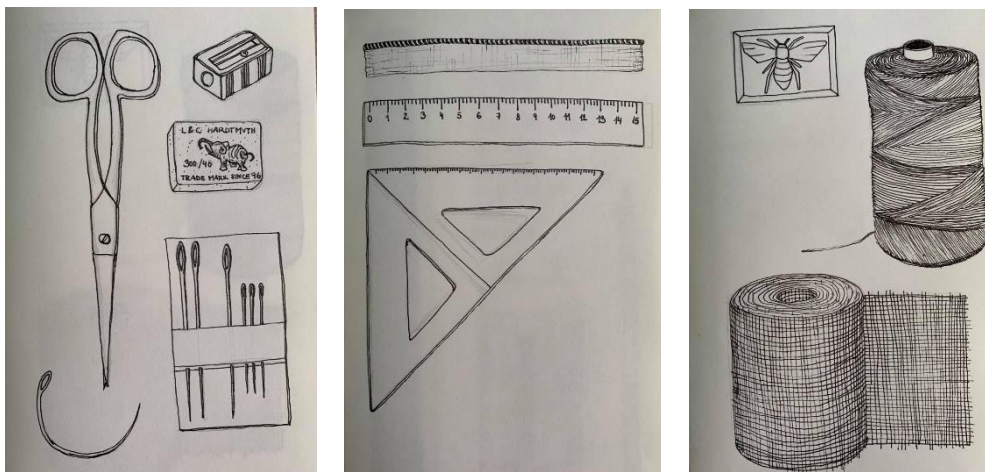
5. Pomocí pravouhého pravítka si narysujeme body přes všechny složky.

6. Připravíme si dva pruhy plátna, které budeme obívat. Knižní blok ligáme s vnější strany dovnitř. Při přidržení další složky odřáme na konci ušlík. Nít se doporučuje před šitím navočit.

Dálku nítě namážíme podle počtu a délky složek, pokud by jsme měli mít nít přiléhá blouhou. Zvolíme délku na rozpažení rukou.

73

Obrázek č. 6

Obrázek č. 7

Obrázek č. 8

Obrázek č. 9

Obrázek č. 10

TUHÉ VAZBY

Zhotovení tuhé knižní vazby je technologicky náročnější než výroba vazby měkké, což se odráží i na její ceně. V porovnání s měkkou vazbou má výhodu delší životnosti a luxusnějšího vzhledu. Knižní blok tuhých vazeb může být spojen lepením či umístit do desek z tuhé lepenky či plastu a deskám je přilepena za předádky, které jsou v celé ploše přilepeny k vnitřním stranám knižních desek (tzv. přídeří). Někdy se pro vyšší pevnost zavěšení využívá dutinka přilepená ve hřbetě.

Podle bývalé normy byly mezi tuhými vazbami rozlišeny tři skupiny: V7, V8 a V8.

Označení / Knižní název vazba / Spojení knižního bloku

- V7 / tuhá knižní vazba / spojení knižního bloku
- desky z pevné lepenky
 - hřbet slepený plátnem
 - knižní blok je sestřený vně
 - zavěšený blok za předádky do desek

V8 / tuhá knižní vazba / spojení knižního bloku

- listy jsou z pevné lepenky
- desky jsou potaženy z jednoho kusu plátna bůžď či jiného materiálu
- knižní blok je sestřený vně
- zavěšený blok za předádky do desek

V8 / tuhá knižní vazba / spojení knižního bloku

- desky jsou z plastových nebo lepenkových materiálů potažených měkčenou PVC fólií
- PVC bylo označeno jako zdraví škodlivá látka, která může způsobovat rakovinu, proto se dnes už nevyžívá

Vazba V7 a V8

Vazby V7 a V8 představují standardní tuhé knižní vazby, které se od sebe liší pouze ve způsobu zpracování desek. Vazba V7 nebo-li vazba s kombinovaným potahem předstruže vazbu, její desky jsou potaženy různými materiály. Nejčastější variantou je tzv. vazba polopotážená, kdy je hřbet potažen plátnem a zbytek desek potažený papírem. Vazba s kombinovaným potahem se v průmyslové produkci už téměř nevytváří. Naopak tomu vazba V8 patří mezi nejčastější způsob vazby publikací. Vazba V8 je také nazývána vazba s nekombinovaným potahem či vazba s tuhými deskami potaženými plátnem (tzv. celopotážená vazba). Někdy je vazba V8 ještě opatřena papírovým přebalem.

Vazba V8 má dle normy další tři povolené varianty, které se liší ve způsobu potažení desek:

V7a – desky jsou potaženy laminovaným papírem

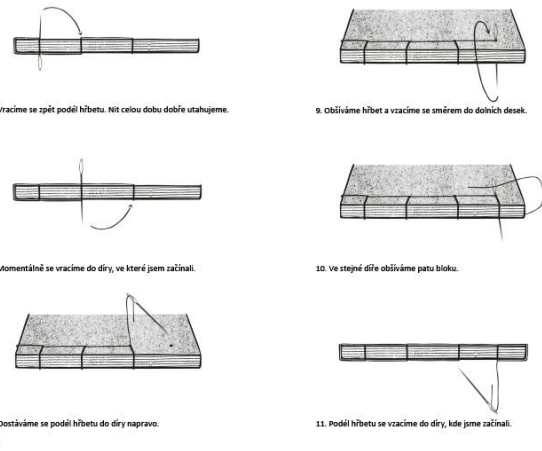
V7b – desky také mají papírový potah a ten může být potštěný, lakovaný, opatřený speciálním syntetickým nátěrem, nebo se může jednat o speciální potahový papír

V7c – desky jsou potaženy jiným potahovým materiálem, například přírodní usní, různými imitacemi usně, nebo celou řadou různých dalších vícevrstvných moderních potahových materiálů. Oše vazby mohou mít zakulacený hřbet, knižní blok bývá opatřen kapátkem a někdy také zálohovou stuhou (acetotit).

Využití: knižní publikace, díla

Výhody: vysoká životnost, dobrá manipulace

nevýhody: vyšší náklady

6. Vracíme se zpět podél hřbetu. Nt celou dobu dobře utahujeme.

9. Obízáme hřbet a vracíme se směrem do dolních desek.

7. Momentálně se vracíme do díry, ve které jerm začínal.

10. Ve stejné díře obízáme patu bloku.

8. Dostáváme se podél hřbetu do díry napravo.

11. Podél hřbetu se vracíme do díry, kde jsme začínali.

Finální produkt.

